

BEST VORMGEGEVEN BOEKEN 2011

Juryleden

KOEN BRAMS

voormalig hoofdredacteur van kunsttijdschrift *De Witte Raaf* en sinds 2000 directeur van de Jan van Eyck Academie in Maastricht.

JAN DE BOER

specialist in het vormgeven van boekomslagen voor uitgevers in België en Nederland.

BERNADETTE DE LOOSE

adjunct-directeur en verantwoordelijke publiekswerking bij het Design museum Gent.

MICHIEL HENDRYCKX

fotograaf bij *De Standaard*.

BIEKE HOET

creatieve ondernemer, leidt samen met haar vader Patrick Hoet ontwerp bureau Hoet Design (o.a. bekend van de Theo-brillen).

BOB VAN REETH (VOORZITTER)

architect die van 1998 tot 2005 de eerste Vlaamse Bouwmeester was, directeur en oprichter van awg architecten en hoogleraar aan verschillende hogescholen en universiteiten, waaronder de Technische Universiteit van Delft en het Henry van de Velde-instituut te Antwerpen.

RUDY VANSCHOONBEEK

Voorzitter Vlaamse Uitgevers Vereniging

Boeken maken
en aan de man
brengen: dat is

best wel een complexe aangelegenheid, met veel uitdagingen en divers amalgaam om resultaat te bereiken. Vormgeving maakt onmiskenbaar deel uit van die kaleidoscoop. Het eigenlijke maken van een boek vergt technisch vernuft, dat kan gemeten of gewogen worden, maar wat dat juist voor oogstrelends oplevert, is hoedanook een kwestie van smaak en voorkeur.

Het selecteren van de best vormgegeven boeken van het afgelopen jaar vergt benevens de objectievere boordeling van onmiskenbaar praktische kwaliteiten ook subjectieve parameters.

Boeken hoeven niet per se op hun paasbest vormgegeven te zijn om toch verkocht, gekocht, gelezen of gewaardeerd te worden. Maar het helpt wel. Zeker in deze gedigitaliseerde tijden kan een kundig, kunstig of kies vormgegeven boek het verschil maken om een publiek te charmeren en dan ook volop geconsumeerd te worden. Dan nog zal de één dat boek er zouteloos of saai vinden uitzien, terwijl de ander gewaagt van *waw* en een *killer* in het aanbod. De vormgeving van het boek helpt de (kijkende) lezer onmiskenbaar om het werk bijzonder te kunnen vinden om hoe die vorm de inhoud al dan niet complexloos ondersteunt dan wel geraffineerd uitdaagt en divergeert.

Ook dit jaar heeft de jury van *De Best Vormgegeven Boeken* zich uitvoerig gebogen over de oogst van 2010 en daaruit het beste geselecteerd – dat komt u verderop te weten – en voert ze voor haar keuzes steekhoudende argumenten aan. Gevestigde waarden net zo goed als aanstormend talent zijn alweer komen bovendien en inspireren ons om dat fascinerende boekverzorgingsspel van aantrekkingskracht in combinatie met *métier* en expertise naar best vermogen te beoefenen.

We wensen dat de aandacht die deze selectie van winnende boeken te beurt mag vallen het publiek van lezers en boekenliefhebbers aanmoedigt er kennis mee te maken en gretig op te pikken, en dat vormgevers de samenspraak met uitgevers en auteurs blijven voeren om dat publiek telkens weer opnieuw met het beste van zichzelf te bereiken.

BEKRONINGEN	
LITERATUUR (PROZA, POËZIE, THEATER,...)	8
KINDER- EN JEUGDBOEKEN	14
SCHOOLBOEKEN	20
KUNSTBOEKEN EN CATALOGI VAN TENTOONSTELLINGEN EN MUSEA	22
BUSINESS EN WETENSCHAPPELIJKE UITGAVEN	28
SPECIAL INTEREST	30
FOTOBOEKEN	34
DEBUUTWERK VAN JONGE AFGESTUDEERDEN	40
PUBLIEKSPRIJS	44
STRIPS EN GRAPHIC NOVELS	46
DOE-BOEKEN (KOKEN, TUINIEREN, HANDWERK,...)	46
E-BOEKEN	46
VORMGEVERS	
SVEN BEIRNAERT	48
KOEN BRUYŃEEL	49
JANPIETER CHIELENS	50
FILIP COOPMAN	51
SEVERIEN VAN DAM	52
LUC DERYCKE	53
GERT DOOREMAN	54
JAN W. HESPEEL EN RANDOALD SABBE	55
JOHAN VAN LOOVEREN EN HILDE PRINCEN	56
KATLEEN MILLER	57
TIM OEYEN EN SANNY WINTERS	58
JURGEN PERSIJN	59
GINO DE POTTER	60
STÉPHANE DE SCHREVEL	61
STAN VAN STEENDAM	62
STEVEN THEUNIS	63
MADELEINE WERMENBOL	64
UITGEVERS	
LUC DEVOLDERE	66
ANDRÉ VAN HALEWYCK	67
PETER LAROY	68
KRIS LATOIR	69
TONY LE DUC	70
JAN MARTENS	71
SILVIE MOORS	72
GOEDELE NUYTTENS	73
GAUTIER PLATTEAU	74
MARIKE SCHIPPER	75
RUDY VANSCHOONBEEK	76
MARC VERHAGEN	77
MARITA VERMEULEN	78
PETER WOUTERS	79

**Best
Vormgegeven
Boeken** BEKRONINGEN
2011

TITEL

In stukken

ONDERTITEL

Toneel 1988-2010

AUTEUR

Eric De Volder

UITGEVER

Uitgeverij Vrijdag

GRAFISCH ONTWERP

Stan Van Steendam

PAPIER

silk dossierpapier

FOTOGRAVURE

Stan Van Steendam

DRUK- EN BINDWERK

Albe De Coker

GEWICHT

1.247 gram

FORMAAT H X B

24 x 20

AANTAL PAGINA'S

598

VERKOOPPRIJS

45

IN STUKKEN Deze verzameling toneelstukken is ongewild een testament geworden. *In stukken* verscheen in een oplage van 500 exemplaren en de auteur had ze allemaal genummerd en gesigneerd. Enkele weken na de presentatie van het boek, en een dag na de première van *Frans Woyzeck*, overleed Eric De Volder. Neen, het was er niet om gedaan. Ja, het is een fantastisch eerbetoon aan de auteur en theatermaker.

De verscheidenheid aan lettertypes boeit. Soms verwijzen ze naar een oude typemachine, soms naar de typografie van Paul van Ostaijen en soms zijn ze strak hedendaags, maar nooit banaal. Elke tekst kreeg een eigen karakter inzake keuze van lettertype, bladschikking en illustratie.

De stofwikkel geeft het boek een meerwaarde, de manier waarop de letters op het boek prijken doet denken aan het vroege socialisme, aan het volktheater dat bij Eric De Volder hoorde. “Niemand leéet theater,” merkte een jurylid op. “Maar dat is niet erg. Hier is, via de typografie, iets vastgelegd voor de toekomst.”

Toch één minpuntje: het logo van de uitgever past niet altijd bij de covers van de boeken die naar de boekhandel worden gestuurd. Hier valt het mee, doordat de kleur uit het logo is gehaald.

Titel
Het verdriet van de mediawatcher

Ondertitel

Columns

Auteur

Marc Didden

Uitgever

Luster

Grafisch ontwerp

Steven Theunis

Lettertypes

Baskerville Original Storm en

HF Tungsten

Papier

Splendorgel Avorio

Druk- en bindwerk

New Goff

Gewicht

450 gram

Formaat H x B

19 x 12

Aantal pagina's

352

Verkoopprijs

20

HET VERDRIET VAN
DE MEDIAWATCHER

Er was eens... een muzikjournalist die regisseur werd. En later mediawatcher, voor *De*

Morgen. Omdat zijn mening, na al die jaren, nog steeds telt. Een bundeling van die columns mag dus ook tellen. Ontwerper Steven Theunis en Uitgeverij Luster kozen voor een sjeke eenvoud. Dat siert hen. Columns worden wel vaker gebundeld en doorgaans gaat het, helaas, om boeken waar je graag met een boog omheen loopt: niet zo geweldige columns, haastig en slordig gebundeld omdat er een hype dient te worden verzilverd.

Hier hebben we het over iets anders. Een prachtige uitgave. De eerste indruk doet wat aarzelen. Een gebonden boek, geen stofomslag maar wel bedrukt linnen. Het binnenwerk is helemaal oké. De technische beschrijving proeft als een praline: brillanta linnen, chocolade schutbladen in sirio, een chocoladekleurig leeslintje en als papier het smeltzachte, crèmekleurige splendorgel avorio.

De uitgever heeft moeite gedaan om deze columns een mooie omgeving aan te bieden. "Een statement," vond een Nederlands jurylid. "In Nederland zou een dergelijk boek meteen in de marge zitten." Dit boek maakt duidelijk dat een zogenaamde kleine uitgever een meerwaarde kan bieden voor de inhoud en de vorm van een boek. Als je dit boek ziet liggen, wil je het toch meteen kopen?

TITEL
De verzwegen Boon
ONDERTITEL
Hommage aan Louis Paul Boon
AUTEUR
Pol Hoste
UITGEVER
het balanseer
GRAFISCH ONTWERP
Stéphane de Schrevel
LETTERTYPES
Eames Century Modern van Erik van Blokland
PAPIER
Munken Pure Rough
FOTOGRAVURE
Stéphane de Schrevel
DRUK- EN BINDWERK
Stevens Print
GEWICHT
300 gram
FORMAAT H X B
21 x 14
AANTAL PAGINA'S
168
VERKOOPPRIJS
19,95

DE VERZWEGEN BOON Soms is een boek zo eenvoudig dat het er erop of eronder is. Dit is er plat op. “De vormgeving van *De verzwegen Boon* is zeer trouw aan wie het boek geschreven heeft,” was de eerste opmerking die werd gehoord tijdens de jurybespreking.

Boeken van deze uitgeverij, het balanseer, vielen al eerder in de prijzen. Opmerkelijk is dat deze kleine uitgever met meerdere vormgevers werkt en geen huisvormgever opdringt aan zijn auteurs. Per boek wordt blijkbaar bekeken wat het best past.

De sfeer van de inhoud van dit boek valt volledig samen met die van het boek zelf. Less is more, zeker. Voor alles is een typografische oplossing gezocht en gevonden. Dit is geen gemakkelijk lettertype, maar toch erg leesbaar. De prominent witte en zwarte letters op de blauwgrijze, verstilde achtergrond zou trouwens een verwijzing zijn naar een cd-hoes van Arvo Pärt.

Een leuk detail: de bladwijzer met een zin uit het boek, tegelijk een motto.

En een laatste opmerking van een jurylid met een scherp oog: “Een boek over Boon zonder een foto van Boon op de voorkant om het boek beter te doen verkopen: chapeau!”

TITEL
Papa vertelt
 ONDERTITEL
Zelfverzonnen verhalen van bekende papa's
 AUTEUR
Diverse auteurs
 UITGEVER
Luster
 GRAFISCH ONTWERP EN ILLUSTRATIES
Madeleine Wermolen
 LETTERTYPES
Garamond, Helvetica en handlettering
 PAPIER
Munken Lynx Rough 150 gram
 FOTOGRAVURE
Die Keure
 DRUK- EN BINDWERK
New Goff
 GEWICHT
800 gram
 FORMAAT H X B
30 x 24,5
 AANTAL PAGINA'S
104
 VERKOOPPRIJS
19,95

PAPA VERTELT Een groot boek. Niet toevallig! Je kan als ouder de verhalen voorlezen en geregeld het boek draaien, om de kleurrijke illustraties aan je oogappel(s) te tonen. Dit werkt. Een kleiner boekformaat en (dus) kleinere illustraties zouden de illustraties niet de kracht geven die ze nu hebben. Aantrekkelijk aan de illustraties is bovendien de collagetechniek, die jonge lezers zeker zal aanspreken. Het grote lettercorps maakt de verhalen bovendien erg leesbaar voor eerste lezers. Er is met buikgevoel gewerkt aan de vormgeving, een pluspunt.

Mooi, adequaat. "Misschien geen absolute uitschieter," was een bedenking, "maar veruit het beste van wat we in dit genre te beoordelen hebben." Over de kافت zijn de meningen verdeeld, wat vaak gebeurt bij boeken voor jonge lezers. Staan er binnenin geen sterkere tekeningen, die beter hadden gepast om de lezer te lokken? Heeft men geen kansen laten liggen door snel snel een illustratie voor de kافت te kiezen en niet het beste te kiezen? *De gustibus et coloribus...*

En dat linnen op de rug? Het valt op dat de uitgever daar graag mee werkt. De jury had er alvast niets op tegen...

TITEL

Tikken tegen de maan

ONDERTITEL

50 kindergedichten uit Nederland en Vlaanderen verzameld door Joke van Leeuwen met 48 gloednieuwe illustraties

UITGEVER

Ons Erfdeel

GRAFISCH ONTWERP

Koen Bruyñeel

LETTERTYPES

Baskerville 10 Pro, J Baskerville, Minion Pro en ScalaSans

PAPIER

Bioset 150 gram

FOTOGRAVURE

Dejonghe

DRUK

Dejonghe

BINDWERK

Proost

GEWICHT

480 gram

FORMAAT H X B

24 x 17

AANTAL PAGINA'S

112

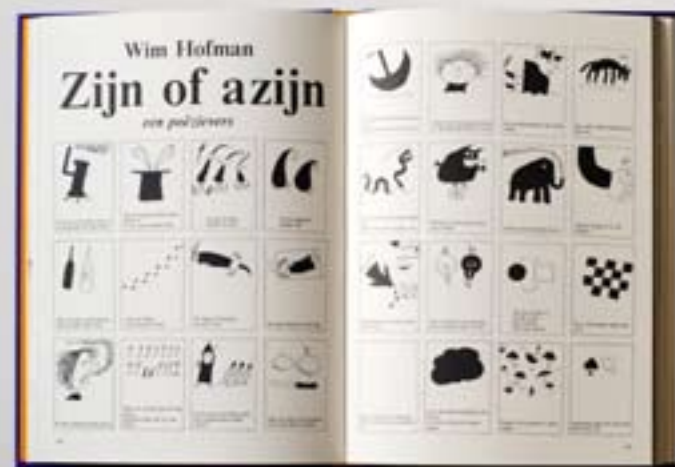
VERKOOPPRIJS

17,50

TIKKEN TEGEN DE MAAN

Een mooi omslag. Ook het binnenwerk is aantrekkelijk en dat was geen eenvoudige opdracht. Het boek bevat 50 bestaande kindergedichten waarbij 48 Vlaamse of Nederlandse illustratoren nieuwe tekeningen hebben gemaakt. Vormgever Koen Bruyñeel moest met dit materiaal een boek maken waarin een goede relatie bestaat tussen tekst en tekening en dat zowel lezers als kijkers kan boeien. De jury keek alvast geboeid toe. Per illustrator is gekozen voor een andere vormgeving, die inspeelt op de stijl van de illustrator. En toch valt er enige samenhang te bespeuren, wat deze uitgave een onmiskenbare meerwaarde geeft.

Zeker geen saaie bundeling, de vormgever beweegt zich op een hoog kwalitatief niveau. Het boek werkt, ondanks de diversiteit van de inhoud. De vormgeving nodigt ook uit om het boek in een andere dan de bestaande volgorde te lezen.

TITEL
Het circus van Dottore Fausto

AUTEUR
Pieter van Oudheusden

ILLUSTRATOR
Isabelle Vandenabeele

UITGEVER
De Eenhoorn

GRAFISCH ONTWERP
Jan W. vvhespeel en Randoald

LETTERTYPES
Italia

PAPIER
Lessebo natural 150 gram

FOTOGRAVURE
Oranje

DRUK
Oranje

BINDWERK
Delabie

GEWICHT
527 gram

FORMAAT H X B
20,8 x 24,6

AANTAL PAGINA'S
96

VERKOOPPRIJS
39,95

**HET CIRCUS VAN
 DOTTORE FAUSTO**

De letters die de namen van de auteurs vormen, lopen wat dicht in het linnen omslag en dat is jammer, want voor de rest is dit een door de jury erg gesmaakt kinderboek.

“Kinderboek? Voor welke leeftijd is dit gemaakt?”, vroeg de jury zich af. Het boek is een beetje eng, maar ach, kinderen houden toch van een beetje eng? Het boek is zelfs een beetje ‘rauw’, maar dat kan net een verademing zijn in een categorie die wordt gedomineerd door brave en nette boeken.

De jury werd niet geacht een prijs toe te kennen aan de beste illustrator, al hebben de juryleden respect voor het consequent volgehouden spel met rood en zwart in het binnenwerk. Een lichte Masereel-touch, jawel.

“Wie is de doelgroep,” rakelt een jurylid een aloude discussie over kinder- en jeugdboeken op. “Kinderen? Of de ouders die dit boek in de boekhandel zien liggen en het kopen voor hun kroost?” Want duidelijk is dat de kaft uitnodigt om vastgenomen te worden. De buitenkant van het boek sluit ook goed aan bij wat je binnenin aantreft. De belettering, waarvoor de italia werd gebruikt, weerstaat de kracht van de illustraties.

De letters die de namen van de auteurs vormen, lopen wat dicht in het linnen omslag en

TITEL
Schrijven. Van verslag tot eindwerk

ONDERTITEL
Do's & Don'ts

AUTEUR
Leen Pollefliet

ILLUSTRATOR
Peter Van Heirseele (Herr Seele)

UITGEVER
Academia Press

GRAFISCH ONTWERP
Gino De Potter

LETTERTYPES
Dax, Palatino en Tekton

PAPIER
**Trucard eenzijdig gloss 300 gram (kaft)
 en Amber Graphic 80 gram**

DRUK
Verraes

BINDWERK
Sepeli

GEWICHT
480 gram

FORMAAT H X B
24 x 17

AANTAL PAGINA'S
255

VERKOOPPRIJS
22

SCHRIJVEN. VAN VERSLAG TOT EINDWERK

Tja, hoe giet je een dergelijke tekst in een mooi boek? Niet eenvoudig. Toch kan het geen kwaad om scholieren en studenten, die elke dag weer hun boeken vastnemen – of dat zouden moeten doen – met esthetisch verantwoord materiaal te laten werken.

Scholieren en studenten moet je ernstig nemen, zoveel is zeker. Bij *Schrijven. Van verslag tot eindwerk* hebben uitgever en vormgever een meer dan geslaagde poging ondernomen om ernst en leesplezier met elkaar te verzoenen. Bij het maken van dit boek is duidelijk aan de studenten gedacht. Goed! Ook de cover is uitstekend. Je ziet meteen dat dit boek 'anders' is. Je verwacht niet meteen een dergelijke verpakking voor een educatief boek als dit. Geen typische cover, dat is het minste dat je kan zeggen. Dat de tekeningen, op de kaft en binnenin, van Herr Seele zijn is mooi meegenomen, en ontwerper Gino De Potter heeft er speels gebruik van gemaakt om een prettig lezend studieboek te maken.

TITEL

Album/Tracks A+B

ONDERTITEL

Ana Torfs

AUTEURS

**Mieke Bal, Sabine Folie,
Anselm Franke e.a.**

UITGEVER

NN/Verlag für moderne Kunst Nürnberg

GRAFISCH ONTWERP

Jurgen Persijn

LETTERTYPES

Akkurat

PAPIER

Gondat mat 150 gram

FOTOGRAVURE

Colorstudio

DRUK

Deckers Snoeck

BINDWERK

De Ruiter

GEWICHT

1.200 gram

FORMAAT H X B

21,5 x 28

AANTAL PAGINA'S

204

VERKOOPPRIJS

35

ALBUM/TRACKS A+B

Hier was een superes-
theet aan het werk.

Iemand die zich heeft ingehouden om niet te veel tierlantijntjes aan dit fascinerende boek toe te voegen. Een discrete vormgeving...

Ana Torfs is een kunstenares die werkt met dia-beelden. Vaak gaat het om geprojecteerde dia's in verduisterde, witte ruimtes. Daar heeft vormgever Jurgen Persijn in overleg met Ana Torfs een perfect kader voor geboden.

Het boek nodigt uit om te lezen. De kracht waarmee de beelden zijn weergegeven is heel knap. Er wordt gespeeld met de tegenstelling tussen wit en zwart en het kaftontwerp refereert aan het fotoalbum als verzameling – wat dit kunstboek eigenlijk is. Alle aandacht gaat naar de opgenomen werken. Draait het daar uiteindelijk niet om?

TITEL

Juliaan Lampens

AUTEURS

Angelique Campens, Sara Noel Costa De Araujo, Joseph Grima, Jan Kempenaers, Hans Ulrich Obrist en Francis Strauven

UITGEVER

ASP Publishers

FOTOGRAFIE

Jan Kempenaers

GRAFISCH ONTWERP

**Thomas De Smet en Luc Derycke
Studio Luc Derycke**

LETTERTYPES

Helvetica Neue en Arial

PAPIER

**Cover: Maxi Offset 240 gram
Binnenwerk: Condat silk 115 gram en
Maxi Offset 170 gram**

FOTOGRAVURE

Studio Luc Derycke / Jan Kempenaers

Druk- en bindwerk

New Goff

GEWICHT

700 gram

FORMAAT H X B

27,5 x 21

AANTAL PAGINA'S

152

VERKOOPPRIJS

29,50

JULIAAN LAMPENS Een anti-statement. Geen overdaad, een boek dat volledig in de lijn ligt van de gebouwen van architect Juliaan Lampens. Het voorplat verraadts niets. Er is enkel een betonnen constructie te zien. Niet 'sjiek', maar het getuigt van klasse om hiervoor te kiezen. De rug vermeldt eenvoudig Juliaan Lampens. De flaptekst brengt redding voor de radeloze boekenliefhebber: een korte omschrijving van het werk van de in 1926 geboren architect.

Ook wie niet dol is op architectuurboeken, kan genieten van een dergelijke uitgave. "Mooi", "prachtig", mompelde de jury vol bewondering.

De fotografie van Jan Kempenaers wijkt nauwelijks af van het uitgepuurde werk van Juliaan Lampens. De ingehouden lay-out komt je te allen tijde tegemoet. Het papier knalt zoals het door Lampens geliefkoosde beton dat doet. Boem.

TITEL
**De wereld van
Lucas Cranach (1472-1553)**

ONDERTITEL
**Een kunstenaar ten tijde van
Dürer, Titiaan en Metsys**

AUTEUR
Guido Messling

UITGEVER
Uitgeverij Lannoo

GRAFISCH ONTWERP
Gert Dooreman

LETTERTYPES
DTL Fleischmann

PAPIER
Gardapat Kiara 135 gram

FOTOGRAVURE
Fotogravure Steurs

DRUK- EN BINDWERK
Drukkerij Lannoo

GEWICHT
1.720 gram

FORMAAT H X B
32 x 23

AANTAL PAGINA'S
272

VERKOOPPRIJS
55

DE WERELD VAN
LUCAS CRANACH (1472-1553)

Man, man, man. Wat een geweldig boek. Hier valt eigenlijk weinig over te vertellen, zo snel bleek de unanimiteit onder de juryleden. “Een verantwoorde sjiek,” viel te horen. De beeldbehandeling is gewoon knap te noemen. Een jurylid nam een ander, niet bij naam genoemd boek erbij om het verschil duidelijk te maken: in dat andere kunstboek lijken de beelden – pats! – op de pagina gegooid te zijn. In *De wereld van Lucas Cranach* zijn beeld en tekst mooi in balans gebracht. De jury was er zich van bewust dat dit tijd vergt. Veel tijd. Blijkbaar kreeg (of nam) de vormgever die tijd. Het boek is op alle niveaus zorgvuldig afgewerkt. Een groots boek voor een grote kunstenaar...

De letterkeuze verdient een speciale vermelding. Het gaat om een klassieke letter van de 18e-eeuwse Duitser Johann Michael Fleischmann: krachtig, niet al te elegant en optimaal functioneel. Met deze letter zorgde Dooreman voor een solide typografie.

TITEL

Sam Francis. Leçon de Ténèbres
« like the paintings of a blind man »

ONDERTITEL

Sam Francis. Lesson of Darkness
'like the paintings of a blind man'

AUTEUR

Jean-François Lyotard

UITGEVER

Leuven University Press

GRAFISCH ONTWERP

Van Looveren & Princen

LETTERTYPES

Lexicon en Adobe Garamond Pro

PAPIER

Lessebo Design Natural 100 gram

FOTOGRAVURE

Van Looveren & Princen

DRUK- EN BINDWERK

Wilco

GEWICHT

550 gram

FORMAAT H X B

23 x 16

AANTAL PAGINA'S

224

VERKOOPPRIJS

39,50

SAM FRANCIS. LEÇON DE TÉNÈBRES
« LIKE THE PAINTINGS OF A BLIND MAN »

In de universitaire wereld geldt, logisch, dat inhoud overal en altijd vooraan staat. “En als een universitaire pers een mooi boek als dit op de markt brengt,” wierp een jurylid op, “moeten we dat ondersteunen. Met deze uitgave laat de uitgever zien dat je ook voor wetenschappelijk gebruik mooie dingen kan maken.”

Dit heeft klasse, het straalt iets uit... Eigenlijk is dit een wetenschappelijk essay dat je meteen zou willen kopen. Puur voor de vorm.

Vormgevers Van Looveren & Princen speelden met twee lettertypes (lexicon en garamond pro) en hebben de originele Franse tekst op de rechterpagina en de Engelse vertaling op de linkerpagina gezet. De mooi geplaatste beelden – werken van de Amerikaanse schilder Sam Francis zelf – geven het boek een extra toets.

TITEL

Antwerp Central

ONDERTITEL

World Station

AUTEUR

Joeri De Bruyn en Hettie Judah

FOTOGRAFIE

Filip Dujardin

UITGEVER

Lannoo en Eurostation

GRAFISCH ONTWERP

Sven Beirnaert

LETTERTYPES

Grotesque en Bodoni

PAPIER

**Munken Lynx 115 gram
en Gardapat 135 gram**

FOTOGRAVURE

Die Keure

DRUK

Die Keure

FORMAAT H X B

30 x 20

AANTAL PAGINA'S

164 + leporello vierluik

VERKOOPPRIJS

39

ANTWERP CENTRAL Een mooi boek over een interessant onderwerp: het vernieuwde en uitgebreide 'wereldstation' Antwerpen Centraal.

Mooi vormgegeven en intrigerend. "Ik ben blij dat men een boek als dit over het Antwerpse station heeft gemaakt," begon een jurylid de discussie.

Dat station bestaat uit een historische ontvangsthuis en een monumentale spoorhal uit de negentiende eeuw en een uitgesproken hedendaags gedeelte. Alle facetten komen aan bod in dit boek, dat foto's, geschiedenis en human interest omarmt en bindt.

Bepaalde foto's zijn over twee pagina's gespreid. Dat is jammer en je ziet het nog wel bij fotoboeken. Het formaat is wat het is. Als het boek goed openvalt, mag dat de lezer niet storen. Hier is het formaat zelfs een beetje ongewoon voor een fotoboek. Was een oblongformaat niet beter geweest? Of wordt heel bewust de verticale architectuur van het station weerspiegeld? De 'verticale fotografie' van Filip Dujardin is trouwens eigenzinnig te noemen. Een eigenzinnig boek voor een eigenzinnig monument...

TITEL

GAL

ONDERTITEL

Een halve eeuw op het scherp van de snee

AUTEUR

Met bijdragen van diverse auteurs

UITGEVER

Van Halewyck

GRAFISCH ONTWERP

Filip Coopman

LETTERTYPES

Kepler en Neutraface

PAPIER

Biocoat natural 135 gram

DRUK- EN BINDWERK

New Goff

GEWICHT

1.120 gram

FORMAAT H X B

A4

AANTAL PAGINA'S

192

VERKOOPPRIJS

29,90

GAL Tja, een te bekronen boek. Daar was de jury het na enige discussie over eens. Want die stofwikkkel, moest dat? Moest dat echt? Weg ermee. Dit boek verdient een bekroning, maar dan zonder stofwikkkel. Een egaal zwarte cover houden we over. Vooraan enkel, in reliëf, de signatuur GAL. En op de snee: GAL. Op het scherp van de snee. In bloedrode inkt. Dat is al veel beter... Dit is een mooi overzicht van het werk van politiek cartoonist, commentator en pamflettist GAL.

In deze categorie Special Interest viel het de jury op dat weliswaar twee boeken in deze categorie worden bekroond, maar dat onderwerpen als deze in het algemeen toch beter verdienen dan wat voorligt. In deze categorie kwam niet de top naar boven die de jury had willen zien. Het gezamenlijke advies van de jury: let op alle details, die ervoor kunnen zorgen dat een boek helemaal af is...

TITEL

Ground

AUTEURS

Bruno Stevens, met essays van Robert Fisk en Gideon Levy

UITGEVER

Uitgeverij Lannoo

GRAFISCH ONTWERP

Luc Derycke / Studio Derycke

LETTERTYPES

Times

PAPIER

Gardapat en Munken Pure

FOTOGRAVURE

Bruni Stevens en Printer Trento

DRUK- EN BINDWERK

Printer Trento

GEWICHT

1.915 gram

FORMAAT H X B

29 x 29

AANTAL PAGINA'S

208

VERKOOPPRIJS

49,95

GROUND

Een fantastische fotograaf die zijn werk vastgelegd ziet in een fantastisch boek. De intro van het boek is heel slim. Vormgever Luc Derycke trekt de lezer op de juiste manier het boek in. Je wordt echt het boek ingezogen. De foto's (van het Israëlisch-Palestijns conflict) primeren op alles. Voorplat, schutbladen: niets dan foto's. Dan een pagina met een aanduiding van wat de lezer wordt geboden – Ground van Bruno Stevens en essays van Robert Fisk en Gideon Levy – en dan gaat alle aandacht weer naar de foto's.

Het kijken naar de foto's wordt niet onderbroken door toelichting. Die zit in een uitneembaar, geniet katern op ander papier. De lezer bepaalt zelf of hij die toelichting naast het boek legt of niet. Toelichting kan, maar hoeft niet. Commentaar vind je in de al genoemde essays, die ergens, als bij toeval, opduiken in het boek zonder een storend element te zijn voor de kijkervaring. De jury liet zich graag leiden door het ritme van de beelden.

De druk is uitstekend en dat hoort bij een fotoboek als dit. Er zijn foto's op dubbele pagina's, maar het boek valt netjes open. Geen hapering, geen onderbreking. Genieten tot het eind, een stilzwijgend epos...

TITEL

Koen Broos / 3

AUTEUR

Koen Broos

UITGEVER

DE DAGEN

GRAFISCH ONTWERP

Oeyen & Winters

LETTERTYPES

Walbaum en Helvetica

PAPIER

Opakal, Igepa belux paper 60 gram

FOTOGRAVURE

Guido Maes

DRUK

Guido Maes, Printingdeluxe

GEWICHT

150 gram

FORMAAT H X B

40 x 29

AANTAL PAGINA'S

41

VERKOOPPRIJS

20

KOEN BROOS / 3 Vloeiend papier, doorzichtig met fijne transparantie. Licht papier, groot formaat en een losbladige verzameling. Niet gebonden, niet geniet. Het geheim van de foto's laat zich slechts langzaam ontsluiten. Welk verhaal wordt verteld?

Dit is breekbaar, kwetsbaar werk. De naar voren geschoven esthetiek is consequent doorgetrokken, de vormgeving van Oeyen & Winters klopt helemaal, ondanks het gedurfde concept.

Op de voorlaatste pagina staat het verhaal achter de foto's. In spiegelschrift. De transparantie van het papier laat toe om de tekst, voorzichtig, aan de andere kant, de laatste pagina, te lezen. De foto's zijn interpretaties van een theaterstuk van Inne Goris. Samen maken ze een verhaal.

Is dit een boek of een kunstwerk? Lectuur of object? Een statement of een kunstenaarsboek? Maakt het uit?

KOEN BROOS

TITEL

Breekbaar verleden

ONDERTITEL

**Glasnegatieven uit de Limburgse
Mijnstreek (1905-1950)**

AUTEURS

**Ward Segers, Rombout Nijssen en
Dirk Lauwaert**

UITGEVER

Openbaar Kunstbezit Vlaanderen

GRAFISCH ONTWERP

Tim Oeyen

LETTERTYPES

Swift en Hermes

PAPIER

Lessebo Design natural (1.3) 170 gram

FOTOGRAVURE

Die Keure

DRUK- EN BINDWERK

Die Keure

GEWICHT

1.560 gram

FORMAAT H X B

25,5 x 31,5

AANTAL PAGINA'S

176

VERKOOPPRIJS

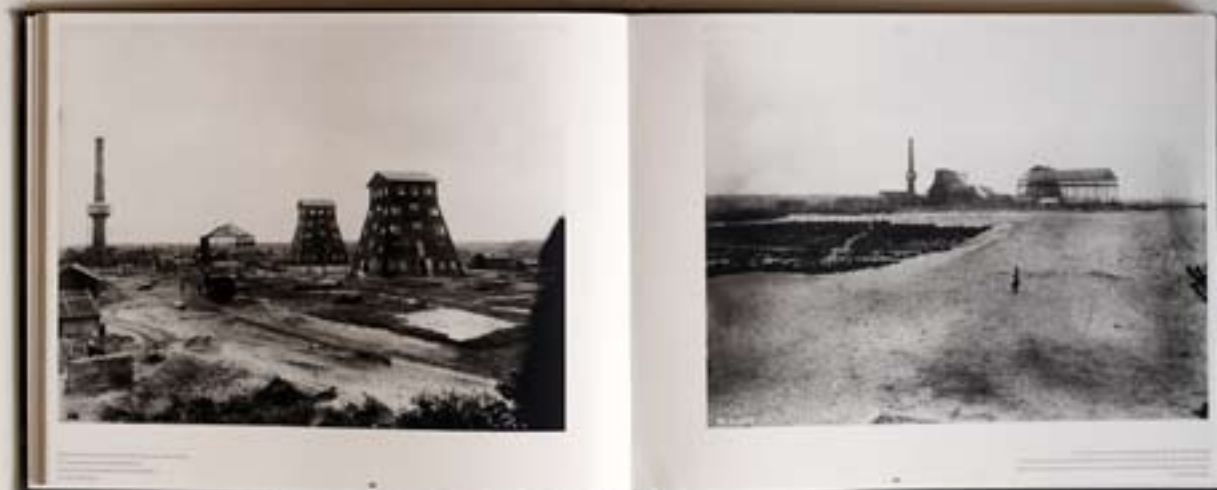
25

BREEKBAAR VERLEDEN

De presentatie van een
selectie uit de ruim

1.700 glasnegatieven in het Rijksarchief Hasselt, die samen het verhaal vertellen van de opkomst en de bloei van de mijnbouw in Limburg. Je hoeft geen Limburger of geen (oud-)mijnwerker te zijn om het interessante van dit werk in te zien.

De jury ontdekte een paar gimmicks in de vormgeving, maar door de band genomen is dit een voortreffelijk vormgegeven en uitgevoerd boek, over een boeiend onderwerp. Het formaat, de papierkeuze en de vormgeving zijn helemaal afgestemd op deze unieke glasnegatieven. Dat het boek goed is gedrukt, draagt bij tot de positieve kijk- en leeservaring. De kleurstelling geeft meteen de sfeer van het werk aan. De negatieve titels in het boek verdeelden de jury: sommige juryleden vonden dat die het boek terroriseren, andere vonden die dan weer mooi aansluiten bij het principe van de glasnegatieven. Wat denkt u zelf? Maar over één ding was de jury het eens: een beklijvend boek.

TITEL

Illusie en werkelijkheid

ONDERTITEL

Naturalistische schilderijen, foto's, theater en film, 1875-1918

AUTEUR

Gabriel P. Weisberg

UITGEVER

Mercatorfonds

GRAFISCH ONTWERP

Janpieter Chielens / Tijdsgesest & Pièce Montée

LETTERTYPES

Univers (Adrian Frutiger)

PAPIER

Condacat périgord 150 gram

DRUK- EN BINDWERK

Die Keure, Brugge

GEWICHT

2.000 gram

FORMAAT H X B

24,5 x 29,5 (afgesneden boekblok)

AANTAL PAGINA'S

224

VERKOOPPRIJS

39,95

ILLUSIE EN WERKELIJKHEID

Een beginnend vormgever aan

het werk zetten voor een kunstboek? De uitgever nam in theorie een risico, maar zag terecht wat in de capaciteiten van deze Janpieter Chielens.

De beelden zijn goed geplaatst, de samenstelling is harmonieus te noemen en dat is sinds kort geen scheldwoord meer. Chaotisch vormgegeven boeken verliezen terrein.

Beginnersfouten? Nauwelijks. De interlinie is misschien iets te ruim en dat kan de leesbaarheid bedreigen. Voor de rest heb je de indruk dat dit is vormgegeven door iemand met enige maturiteit. Het boek kreeg een monumentaal, oblongformaat omwille van de grote afmetingen en de horizontaliteit van de tentoongestelde beelden. Knap werk.

TITEL

Van den Vos Reynaerde

AUTEUR

Willem, die Madocke maecte

GRAFISCH ONTWERP

Severien Van Dam

LETTERTYPES

**Walbaum MT Pro, Ludwig Pro,
Walbaum Fraktur**

PAPIER

**Munken Print White, Favini
Burano Salmone**

DRUK- EN BINDWERK

The Fool House, Mariakerke

GEWICHT

932 gram

FORMAAT H X B

19 x 12,5VAN DEN VOS REYNAERDE
EN ANDERE WERKENDit is het masterwerk
van Severien Van Dam.

Vijf middeleeuwse ver-

halen en toneelwerken werden vormgegeven als een moderne reeks pocketboeken in een verzamelbox. De oorspronkelijke tekst en de hedendaagse hertaling werden naast elkaar gezet, wat het geheel een speelsheid en een aantrekkelijk ritme geeft. Een sober werk met moderne toetsen... Deze verzamelbox is volgens de jury met liefde vormgegeven.

Het heeft een 'touch of Dooreman', merkte een jurylid op, om daar meteen aan toe te voegen dat dit geen slechte referentie is. Jonge mensen moet je ondersteunen. En de speelsheid van het geheel intrigeert. Je moet de jeugd de zottigheid nog gunnen, vond een jurylid, en de vrijheid om die volledig te benutten. Wie zijn wij om dat tegen te spreken? Vooral omdat een goede uitgever een dergelijke verzamelbox op die manier echt op de markt zou kunnen brengen.

Het boekomslag van BROODDOOS haalde de meeste stemmen bij de lezersactie i.s.m. *De Standaard*.

De jury nomineerde 10 covers voor de Publieksprijs voor het *Beste Boekomslag*.

- 1 Gal. Een halve eeuw op het scherp van de snee
Filip Coopman
- 2 Plots anders. Opmerkelijke verhalen achter littekens
Steven Theunis
- 3 Brooddoos. Een verhaal in veertien sneetjes
Katleen Miller
- 4 Gelukkig heeft je moeder twee oren
Leen Depooter
- 5 Hammertime
Jeroom
- 6 Armandus de zoveelste
Kris Demey
- 7 Otto in de sneeuw
Tom Schamp
- 8 Wie is er bang van de islam?
Kris Demey
- 9 Appelmoes
Kris Demey
- 10 La Maîtresse du Pirate. Verhalen uit het lustenkabinet
Fabio Baldelli

De jury heeft ook de inzendingen voor de categorieën Doeboeken, E-boeken en Strips & graphic novel bekeken... en was daar snel mee klaar. Er waren nauwelijks inzendingen voor deze categorieën. Vinden uitgevers het de moeite niet waard om hiervoor boeken in te sturen? Of waren deze – nieuwe – categorieën niet voldoende opgevallen toen uitgevers een keuze uit hun fonds maakten voor de Best Vormgegeven Boeken? De weinige boeken die waren ingestuurd, verantwoordden geen bekroning. De jury is er nochtans van overtuigd dat ook in deze categorieën interessante en mooi uitgegeven uitgaven bestaan en hoopt volgend jaar met een luxeprobleem te zitten. Ja toch?

**Best
Vormgegeven
Boeken** VORMGEVERS
2011

Sven Beirnaert (1976) studeerde grafische vormgeving aan de Hogeschool voor Wetenschap en Kunst Campus Sint-Lucas Gent. Hij is sinds 2002 zelfstandig ontwerper en werkt onder zijn eigen naam. Naast ontwerper van affiches en publicaties voor de culturele sector was hij vooral actief als vormgever van magazines en werkte hij samen met o.a. Marc Meulemans.

Sinds 2008 profileert hij zich als boekvormgever van vooral architectuur- en kunstpublicaties. Hij werkte recent voor uitgeverijen als Lannoo en Ludion. Het boek vormgeven is voor hem het vastleggen van de juiste verhouding tussen inhoud en vorm.

Koen Bruyñeel (1969) studeerde grafische vormgeving aan het Sint-Lucasinstituut in Gent.

Hij ontwierp de nieuwe vormgeving van het Vlaams-Nederlandse culturele tijdschrift *Ons Erfdeel* en het Franstalige blad *Septentrion* en realiseerde typografische ontwerpen voor o.a. Happy New Ears Kortrijk, Festival van Vlaanderen Kortrijk, Design Vlaanderen Brussel, SMAK Gent, uitgeverij Lannoo, uitgeverij Tijdsbeeld/Mercatorfonds, Museum voor Schone Kunsten Gent, De Brakke Grond Amsterdam, De Werf Brugge, DJ Spooky New York en The Art Foundation New York.

Voor uitgeverij Ludion gaf hij vorm aan de monografieën van o.a. Christian Kieckens, Claire Bataille & Paul Ibens en Honoré d'O. In 2006 behaalde hij met zijn ontwerp van de monografie over André Verroken een eervolle vermelding bij de Plantin-Moretusprijzen. In 2008 kreeg hij een Plantin-Moretusprijs voor de boeken *Overeind in Babel. Talen in Europa* (Ons Erfdeel, 2008) en *Whistling a Happy Tune. Michael Borremans* (Ludion, 2009).

Sinds januari 2011 werkt hij als art director bij weekblad Humo en verzorgt daarnaast geregeld de vormgeving van boeken voor o.a. uitgeverij Meulenhoff/Manteau, nu de Bezige Bij Antwerpen. Werk van Koen Bruyñeel werd opgenomen in meerdere tentoonstellingen in Vlaanderen en daarbuiten.

Geboren in Poperinge op 2 januari 1985. Groeide op in Reningelst in de Westhoek. Woont in Gent.

Studeerde tussen 2003 en 2007 Grafisch Ontwerp aan de Hogeschool Sint-Lukas Brussel.

Experimenteerde met het ontwerpen, drukken en aaneenkleven van eigen boeken. Schreef ook de helft van de gedichten in *Eerste Gedichten*, een (met Karel Dierickx) onder de radar uitgegeven duodichtbundel op 144 exemplaren.

Ging na een korte omweg langs Letteren en Wijsbegeerte aan de VUB in maart 2008 werken bij Tijdsgeest, onder de vleugels van Tijdsbeeld & Pièce Montée (T&PM) in Gent.

Werkte bij T&PM mee aan de ontwikkeling en het ontwerp van een aantal tentoonstellingen en musea: o.m. De Hallepoort in Brussel, Mens-Cultuur-Oorlog in het In Flanders Fields Museum in Ieper, Karel de Stoute in het Groeningemuseum in Brugge en het STAM in Gent. Werkte er als grafisch ontwerper en interface-ontwerper.

Begon in 2009 ook als boekontwerper bij Tijdsgeest en ontwierp o.m. *De Kunst van het Spel. 75 jaar Nationale Loterij* (Mercatorfonds), *De droom van een betere wereld. 125 jaar socialistische partij* (T&PM) en *Illusie en Werkelijkheid. Naturalistische schilderijen, foto's, theater en film 1875-1918* (Mercatorfonds & Van Gogh Museum Amsterdam). Verzorgde recent *Picasso in Parijs. 1900-1907* (Mercatorfonds & Van Gogh Museum Amsterdam).

Werkt momenteel als grafisch, interface- en 3D-ontwerper aan nieuwe boek- en museale projecten.

Geboren in Aalter op 5 juni 1966.

Studeerde Toegepaste Kunst aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten in Gent.

Woont en werkt in Gent.

Houdt zich vooral bezig met grafische vormgeving. Momenteel werkt hij het meest voor Uitgeverij Van Halewyck. Hij werkte ook voor Imschoot uitgevers, Toohcsmi uitgevers, Tijdsbeeld, Roularta Books, Borgerhoff & Lamberigts, Hoorens Koffie (en dus voor Eveline Hoorens, de vrouw van Panamarenko), Verheyen Koffie enzovoort.

Daarnaast ontwerpt en maakt hij juwelen. Hij tekent en schildert en houdt zich ook bezig met fotografie.

Geboren in Sint-Niklaas op 23 december 1988.
Academische Bachelor in de Beeldende Kunsten, Grafische Vormgeving, behaald in 2009 aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten in Gent.

Academische Master in de Beeldende Kunsten, Grafische Vormgeving, behaald in 2010 aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten in Gent.

Van den Vos Reynaerde was haar masterproject. Met dit werk won ze ook een van de ereprijzen voor Grafische Vormgeving van de stichting René Bruynseraede - De Witte.

Sinds december 2010 werkt ze als grafisch vormgever bij het communicatiebureau Lemento in Antwerpen.

Luc Derycke (1963) volgde een kunstenaarsopleiding aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten in Gent en is sinds 1988 actief als uitgever, samensteller en vormgever van boeken.

Sinds 1993 concentreert hij zich op het grafisch ontwerp en de productie van kunstboeken. Het doel is steeds opnieuw (en voor zover mogelijk) een perfecte fusie van alle aspecten van de ontwikkeling van een boek te bereiken, waarvan niet alleen inhoud en vorm, maar ook institutionele context, historiciteit, verhouding tot de canon(s), de markt, budget, technologie en materialiteit deel van uitmaken. 'Vorm' is hierbij een begrip dat veel verder gaat dan grafisch ontwerp op zich.

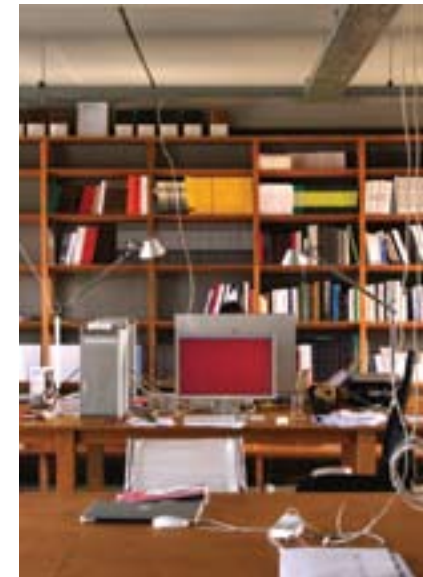
In 2005 ontstond, met de komst van Thomas Desmet, Studio Luc Derycke. Met Jeroen Wille en Ellen Debucquoy vormt hij tot vandaag het kwartet dat de studio uitmaakt.

In hetzelfde jaar 2005 bracht Luc Derycke zijn uitgeversactiviteiten onder in MER. Paper Kunsthalle vzw. Deze vereniging stelt zich tot doel het boek als mentale tentoonstellingsruimte te onderzoeken. In 2010 begon een samenwerking met ASP Publishers rond de imprint ASA. MER. Paper Kunsthalle zet ook samenwerkingen met de muziekwereld op met het label AudioMER, vandaag verzorgd door Jeroen Wille en Wouter Vanhaelemesch.

Studio Luc Derycke werkt voor een lange lijst klanten uit de kunst- en architectuurwereld in binnen- en buitenland, en wordt daar geregeld, her en der, voor bekroond.

Thomas Desmet (1981) volgde een opleiding grafisch ontwerp en schilderkunst aan de Sint-Lucas Hogeschool Gent. Hij is belangrijk in Studio Luc Deryckes benadering van grafische vormgeving als kunstpraktijk, een uitdaging in de snel veranderende grafische wereld.

Jeroen Wille (1982) en Ellen Debucquoy (1983) studeerden eveneens af aan de Sint-Lucas Hogeschool Gent en vervoegden de studio in respectievelijk 2006 en 2007.

Dooreman (Herentals, 1958) is sinds 1980 als tekenaar en vormgever actief in de culturele sector, en het boekbedrijf in het bijzonder. In het najaar van 2009 werd Dooreman uiteindelijk tegen de muur gezet en gecanoniseerd.

Jan W. Hespeel (1972) studeerde Grafische Vormgeving (1990–1994) en Vrije Grafiek (1994–1997) aan de Hogeschool voor Wetenschap en Kunst Campus Sint-Lucas Gent. In 1997 vestigde hij zich als grafisch vormgever in bijberoep. Sinds 1997 is hij verbonden aan Sint-Lucas, eerst als assistent, sinds 2006 als docent grafisch ontwerp.

Randoald Sabbe (1973) studeerde Grafische Vormgeving aan de Hogeschool voor Wetenschap en Kunst Campus Sint-Lucas Gent. In 1997 vestigde hij zich als zelfstandig grafisch vormgever. Sinds 1999 is hij verbonden aan Sint-Lucas, eerst als assistent, sinds 2006 als docent grafisch ontwerp.

“Is grafisch ontwerp gemakkelijk? Laat mij niet lachen. Het is niet omdat we Vlaamse jongens zijn, dat we nog steeds in de klei zitten hé Jan? Neen, met huis-, tuin- en keukenontwerpers hebben we ook niets te maken. Al is werken op je laptop in de keuken best wel aange-naam, niet Randoald?”

Ik krijg een tik van de ober waarna de soep — zoals steeds — te heet wordt opgediend.

PFFFF. De jongens achter Janenrandoald, Jan en Randoald dus, je zou ze inderdaad ‘Vlaamse’ jongens kunnen noemen, zelfs met enige heroïek in hun vaandel, maar ‘Vlaams’ is hun grafisch ontwerp allerminst. Randoald, geef mij de GOUDY eens door a.u.b. Tja, aan Jan hoef ik dit niet te vragen — weet ik intussen — want Jan lust geen kaas. Jan haat kaas!”... (Hugo Puttaert over Jan

en Randoald, oktober 2008)

Johan Van Looveren (1969) en Hilde Princen (1974) ontmoetten elkaar in 2002 en werkten sindsdien quasi onafgebroken samen. De werkwijze van Van Looveren & Princen wordt bepaald door de verschillende achtergronden van het duo. Johan studeerde grafische vormgeving aan de Hogeschool Sint-Lukas Brussel en specialiseerde later aan het Plantin Instituut voor Typografie. In 1995 vestigde hij zich als zelfstandig grafisch ontwerper. Hij is docent Typografie aan de Hogeschool Sint-Lukas Brussel. Hilde behaalde een Master in Taal- en Letterkunde en werkte bij verschillende communicatiebureaus als projectleider alvorens ze zich in 2004 definitief tot het grafisch ontwerp bekeerde.

Van Looveren & Princen zijn duidelijk geobsedeerd door typografie en focussen daarom op editoriaal en corporate design.

Het duo stelt de klant centraal:

“Van Looveren & Princen koppelen helderheid en leesbaarheid aan een creatieve en uitdagende vormgeving die de diversiteit aan tekstsoorten en onderwerpen in een blad voor podiumkunsten als Etcetera perfect weerspiegelt.” – Johan Reyniers, hoofdredacteur *Etcetera*.

“Je geeft dit duo carte blanche en je krijgt grafische topkwaliteit terug.” – Michael R. Roskam, regisseur *Rundskop*.

“Voor het Lyotard-project was het van het allergrootste belang om een vormgever te vinden die de complexe opbouw van de teksten kon vertalen naar een rustige en leesbare bladspiegel en een aantrekkelijke vormgeving die de samenhang tussen de teksten en de beelden kon versterken. Johan en Hilde zijn daar in alle opzichten fantastisch in geslaagd.” – Marike Schipper, directeur Universitaire Pers Leuven.

“Ik ben fan!” – Livin Mentens, grafisch ontwerper.

Katleen Miller (1969) studeerde toegepaste grafiek aan het Sint-Lucas paviljoen in Antwerpen.

Kort nadien begon ze te werken voor uitgeverij Roularta waar ze 5 jaar Art Director was voor het magazine *Weekend Knack*. Ze deed de restyling van een aantal bladen (bv. *Knack*) en startte mee enkele nieuwe titels op. Daarna opende ze een horecazaak in de Kammenstraat in Antwerpen, *Soep&Soup* en werkte ze als zelfstandig vormgeefster voor verschillende uitgeverijen.

De laatste jaren doet ze voornamelijk de vormgeving van de boeken van Minestrone (*Sergio, Denk Groenten, De basis, De keuken van ons moeder en Kook Ze!*). Bij Sanoma startte ze als AD het maandblad *Goedele* op. En momenteel is ze bezig met de opstart van een nieuw culinair blad dat uitkomt in mei.

Ontwerpersduo Oeyen en Winters (Tim Oeyen 1971 - Sanny Winters 1975) deelt leven en werk gedurende ongeveer 15 jaar. Oeyenenwinters is werkzaam in verschillende disciplines, maar het hart van de ontwerpers gaat vooral uit naar boeken. In 2004 werd hun werk bekroond met de Henry van de Velde award voor jong talent (Design Vlaanderen).

“Vorm is er niet zonder inhoud.
Tekst is beeld en wordt met dezelfde
aandacht benaderd.
Grenzeloos denken binnen beperkingen.”

Voor Koen Broos / 3 werden de breekbare beelden bewust op papier van een zeer licht grammage geplaatst. De lezer wordt zo gedwongen zijn bladertempo aan te passen om de foto's de nodige tijd te schenken. Theatrale spanning wordt opgebouwd door de opeenvolging van beelden. Gedurende het werkproces werd gekozen voor een verdiend groot formaat. Om de fragiliteit te benadrukken en de aandacht vooral op het beeld te richten, werden teksten in spiegelschrift gezet, enkel leesbaar doorheen het papier.

Waregem, 1966.

Waar of wanneer iets begint, is niet altijd even duidelijk, tenzij het om een geboorteplaats of -datum gaat.

Zijn vader, timmerman bij het prestigieuze meubelbedrijf De Coene uit Kortrijk, gaf hem de liefde voor materiaal, proporties en afwerking mee.

Een grafische opleiding heeft hij nooit gevolgd. Dit ontbreken beschouwt hij nog steeds als een belangrijke kracht.

Film was zijn grote passie. Hij volgde het atelier film & video aan de Hogeschool Sint-Lukas Brussel. Die ietwat vreemde achtergrond heeft hem geholpen om vormgeving vanuit een andere hoek te bekijken.

Herkenbaarheid en/of stijl was nooit een bekommernis. Elke opdracht gaat voor hem over een tactiele ervaring en over een juiste aanpak ten opzichte van het onderwerp.

Hij realiseerde publicaties voor o.a. A Prior Magazine, ASP editions, Lannoo, Ludion, Mercatorfonds, NAI publishers, SUN publishers, Vlaamse Gemeenschap (Kunsten en Erfgoed) en Yves Gevaert.

Gino De Potter (Oudenaarde, 1965) is grafisch ontwerper en zaakvoerder van de bvba Le Pur et l'Impur in Zingem.

Volgde kunsthumaniora aan het Sint-Lucas-Instituut in Gent en nadien een graduaat aan het HIGRO in Mariakerke.

Is al meer dan twintig jaar zelfstandig ontwerper van boeken (voornamelijk studieboeken voor Academia Press), brochures, tijdschriften, affiches, huisstijlen, logo's enzovoort.

Verzorgde werken voor o.a. de Belgische spoorwegen, Vlaamse Confederatie Bouw, VDK spaarbank en tal van andere grote bedrijven.

Stéphane de Schrevel studeerde grafische vormgeving in Gent en vervolmaakte zijn typografische kennis in Exeter (Groot-Brittannië), waar het handzetten zijn visie over typografie letterlijk en figuurlijk op zijn kop heeft gezet.

Hij startte zijn professionele carrière in een Brussels bureau om daarna als zelfstandig typograaf en boekverzorger te werken voor verschillende culturele instanties en uitgeverijen.

Zijn werk wordt gekenmerkt door een verzorgde, no-nonsense vormgeving die de leesbaarheid vooropstelt en de navigatie door de publicatie vergemakkelijkt.

Daarnaast realiseert Stéphane de Schrevel geregeld werk in typodruk. In 2010 verscheen zijn werk in o.m. het door Gestalten uitgegeven boek *Impressive: Printmaking, Letterpress and Graphic Design* en in *Reinventing Letterpress: Prints by Contemporary Practitioners*, een uitgave van Rotovision.

Stan Van Steendam (1985) is grafisch ontwerper met een uiterste zorg en passie voor typografie.

Studeerde grafische vormgeving aan Sint-Lucas Gent. Probeert zich niet vast te pinnen op een kenmerkend Vlaamse/Gentse stijl, maar grijpt vaak terug naar het verleden, naar typografie met een betekenis. Door een speel- en zoekproces komt hij tot een hedendaagse context/eigen taal.

Deze stijl is niet heel klassiek ingesteld en hij houdt zich niet vast aan deze klassieke regels van de typografie, veeleer aan een energieke en expressieve vormtaal. Een fascinatie voor vorm (driehoek, cirkel, vierkant) en kleur!

Ook een uiterste fascinatie voor visuele poëzie, en dit steekt hij (on)rechtstreeks in zijn werk.

Werkt voor het culturele en literaire circuit en voornamelijk bij Uitgeverij Vrijdag, naast boekvormgeving van prentenboeken.

Werkte de voorbije jaren ook samen met Nouvelles images (Parijs) en opdrachtgevers in Barcelona.

Armée de verre is het ontwerp bureau van Steven Theunis. Sinds januari 2009 werkt hij nauw samen met Pieter Willems van Pjotr.

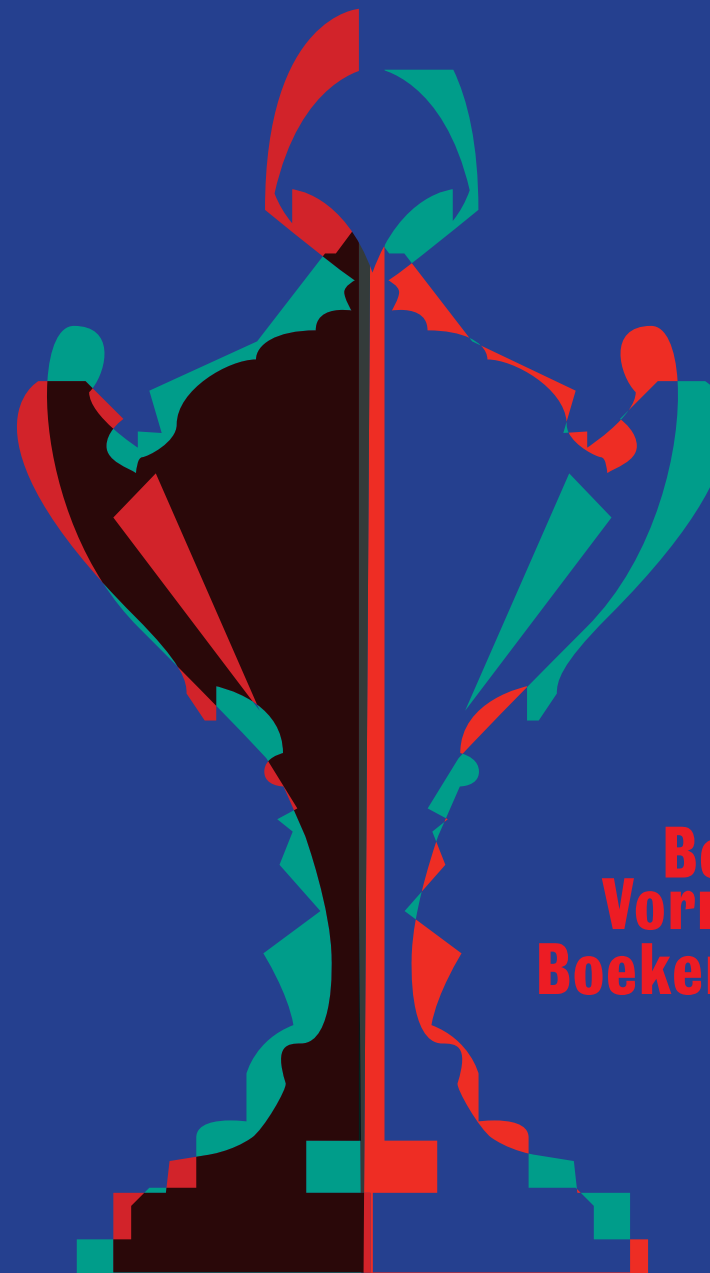
“Armée de verre is gespecialiseerd in ontwerpen voor boeken en voor verpakkingen van cd's en dvd's. Wij houden van letters en lezen, van mooie foto's, hedendaagse kunst en lekker eten.

Vanwaar de naam? Zo'n leger wijnglazen net voor het begin van de maaltijd: verlangen naar wat komen zal, de belofte van veel lekkers, orde, smetteloze frisheid, af en toe de kristallen echo van een ontmoeting. Zelfs een glazen leger heeft iets poëtisch: een en al schittering, maar met een kiezel te bedwingen. Puberpoëzie, uiteraard, maar mooi toch?”

Madeleine Wermenbol (1969) is grafisch ontwerper en art director. Ze studeerde aan de Academie voor Schone Kunsten in Antwerpen en liep eerst stage bij Lidewij Edelkoort in Parijs. Vervolgens werkte ze gedurende vier jaar bij Walter Van Beirendonck om vervolgens bij Base Design aan de slag te gaan. Eind 2000 begon zij haar eigen grafisch bureau en werkt er in verschillende disciplines, gaande van art direction voor de campagnes van o.a. Natan (2006-2009) en Kortrijk Interieur (2002), grafisch ontwerp voor de modesector (prints en catalogi voor o.a. Quincy, Essentiel, Violetta & Vera Pepa) en illustratiewerk (*Papa vertelt* voor uitgeverij Luster) tot de vormgeving van boeken en tijdschriften (o.a. meest recente *A-magazine*, *Decosit*). Voor Women's Secret Spanje ontwierp ze in samenwerking met B-architecten een 3D-playground. Ze ontwierp logo en huisstijl van o.a. Mechelen, Stad in Vrouwenhanden en affiches voor Het Paleis (Soepkinders) en Margarita Productions.

**Best
Vormgegeven
Boeken** **UITGEVERS**
2011

LUC DEVOLDERE, 54 jaar
ONS ERFDEEL

Werkt bij uitgeverij Ons Erfdeel vzw sinds 1996 als adjunct-
hoofdredacteur en vanaf 2002 als hoofdredacteur.

“Vorm en inhoud zijn één in de ideale wereld. In de werkelijke wereld moeten ze minstens op elkaar aansluiten.

Het boek zal ons allemaal overleven. Maar het zal zijn waarde als artefact moeten uitstralen.

Wij streven alvast in onze publicaties naar sobere chic. Honi soit qui mal y pense.”

ANDRÉ VAN HALEWYCK, 59 jaar
VAN HALEWYCK

Werkt in de boekenwereld sinds 1973.
Is uitgever bij Uitgeverij Van Halewyck sinds 1995.

“Ik ben eerlijk gezegd niet zo een ‘vormfreak’; de inhoud moet voor mij primeren op de vorm. Je kan van een minder goed boek geen ‘must have’ maken door de vorm te gaan pimpen, ik geloof daar niet in. Toch hebben we bij Kritak en nu bij Van Halewyck wel altijd heel veel aandacht besteed aan een creatieve mix van gedurfde inhoud met eigenzinnige en originele vormgeving. Gerard Alsteens verdiende bij zijn 70ste verjaardag en 50 jaar GAL een klein monumentje. We zijn er trots op dat we daaraan mochten meewerken en dat GAL en onze huisontwerper Filip Coopman hiervoor erkend worden.”

PETER LAROY, 42 jaar
ACADEMIA PRESS
Sinds 1994 uitgever-uitgeefdirecteur bij Academia Press.

“Deze publicatie is een collectieve prestatie van het kleine maar gemotiveerde uitgeefteam in nauwe samenwerking met de auteur en de vormgever. Studieboeken voor het hoger onderwijs hoeven niet altijd saai of ernstig te zijn. Al enkele jaren investeert Academia Press, de wetenschappelijke uitgeefeenheid van J.Story-Scientia Wetenschappelijke Boekhandel, een bedrijf met een rijke traditie in de academische wereld, in vormgeving van haar studieboeken. De inbreng van de auteur wordt daarbij bijzonder geapprecieerd. Voor het boek *Schrijven* kon auteur Leen Pollefliet een beroep doen op de welwillende medewerking van Herr Seele. Gortdroge (bibliografisch werk) en moeilijke (taal en structuur) materie wordt op een humoristische maar nooit banale manier voorgesteld. De tekst is gecondenseerd, maar dankzij een heldere en rechtlijnige opmaak door Le Pur et L'Impur toegankelijk en consulteerbaar.”

KRIS LATOIR, 41 jaar
HET BALANSEER
Werkt in de boekenwereld sinds 2006 en richtte op 4 september 2007 uitgeverij het balanseer op.

“Een geslaagde boekverzorging houdt rekening met het karakter en de inhoud van de tekst. Een met zorg vormgegeven boek kan de ontmoeting tussen auteur en lezer bijzonder maken.”

TONY LE DUC, 50 jaar
MINISTRONE

Werkt in de boekenwereld sinds 2004 en heeft een eigen uitgeverij:
Ministrone Culinaire Uitgeverij (vroeger Homarus)

“Het samenstellen van een boek gaat veel verder dan het bedrukken van papier. Tekst, beeld, papierkeuze, lettertype en uitvoering van een boek zijn de ingrediënten evenwaardig aan elkaar, en deze ingrediënten kunnen bovendien elkaar versterken binnen het boekconcept dat je voor ogen hebt.”

JAN MARTENS, 70 jaar
MERCATORFONDS

Werkt sinds 1968 in de boekenwereld en is sinds 1970 afgevaardigd bestuurder-uitgever van Mercatorfonds.

“Naar het voorbeeld van de klassieke waarheid ‘mens sana in corpore sano’ zou men van een boek kunnen zeggen dat bij een degelijke inhoud een goede vorm past. Maar waar het relatief gemakkelijk is de inhoud, d.i voor het geïllustreerd boek tekst/illustraties, te evalueren, is het herkennen van de juiste vormgeving minder evident. De vorm moet immers een meerwaarde betekenen voor de inhoud, en samen met de inhoud de boodschap van het boek uitmaken. Het is slechts in de mate dat de vormgeving een opwaarding is van de inhoud, een leidraad waarmee men beter zijn weg vindt in het boek, een gids die de lezer toont wat belangrijk en wat ondergeschikt is, die samenbrengt wat samenhoort, maar die ook met verrassende verbindingen een nieuwe Gestalt durft te creëren, en daardoor de leeslust prikkelt, dat men over een geslaagde vormgeving kan spreken. Dit veronderstelt wel dat de vormgever voeling heeft met de inhoud, de teksten ook leest, in symbiose werkt met de redacteur/uitgever. Indien de vormgever aan deze voorwaarden niet voldoet is hij niets meer dan een ongeletterd decorateur. Een goede kennis van de inhoud van het boek in wording is ook conditio sine qua non voor de nederigheid die de vormgever als essentiële deugd moet beoefenen versus de auteur.”

SILVIE MOORS, 35 jaar
DE DAGEN

Werkt in de boekenwereld sinds 1998 (Nationaal Centrum voor Jeugdliteratuur, Stichting Lezen). In 2007 mede-oprichtster van DE DAGEN.

“DE DAGEN is een multidisciplinaire organisatie rond woord, beeld en muziek. De uitgeverij van DE DAGEN, actief sinds 2010, is een collectief waarbij redactie, vormgeving en ook drukkerij nauw samenwerken. Voor *Koen Broos / 3* is de fotograaf samen met de vormgevers en de drukker op zoek gegaan naar een verstilde vorm waarbij de kijker gedwongen wordt om halt te houden, de aandacht te verscherpen. Een dun cahier van broos papier vraagt zo een toegewijde, trage kijk-ervaring. De intense samenwerking zorgt ervoor dat het geheel klopt. DE DAGEN wil daarvoor ook steeds tot het uiterste gaan.”

GOEDELE NUYTTENS, 33 jaar
ASA PUBLISHERS

Werkt in de boekenwereld sinds 2000 en is sinds 2010 uitgever bij uitgeverij Academic and Scientific Publishers en ASA Publishers.

“Een goed vormgegeven boek trekt de aandacht, zonder zichzelf daarbij als autonoom kunstwerk te willen profileren. Tekst, beeld, lettertype, papier, afwerking enzovoort moeten zodanig gekozen worden dat ze de inhoud van het boek versterken en dat het boek nauwelijks nog denkbaar is zonder die welbepaalde vorm. Vorm en inhoud moeten dus een volmaakte eenheid vormen.”

GAUTIER PLATTEAU, 30 jaar
LANNOO

Begon in 2003 als redacteur bij Uitgeverij Lannoo en werd er in 2009 uitgever Kunst & Fotografie.

“Aan een goed vormgegeven boek kan niets veranderd worden.

De uiteindelijk gekozen vorm moet het boek tot het beste medium maken voor de gebrachte inhoud en op die manier de beste kans op slagen meegeven.

Een goede ontwerper haalt het maximum uit de inhoud. Het is de inhoud (de fotografie, reproducties, visie van de auteur/curator etcetera) die het formaat, de papierkeuze en de afwerking bepaalt. Alles moet kloppen in functie van de boodschap en het publiek dat het boek wenst te bereiken.

In tijden waarin informatie razendsnel via digitale dragers wordt verspreid, hebben de vorm van het boek en het boek als object aan belang gewonnen. Als kunstuitgever zoek ik daarom niet naar uniformiteit in de vormgeving, maar wel naar persoonlijkheid en een zekere radicaliteit om de boodschap zo goed mogelijk over te brengen. De toekomst van het boek ligt in zijn vorm.”

MARIKE SCHIPPER, 35 jaar
UNIVERSITAIRE PERS LEUVEN

Werkt sinds 2000 in de boekenwereld en is sinds mei 2006 directeur-uitgever bij Universitaire Pers Leuven / Leuven University Press.

“Voor ons, als wetenschappelijke uitgeverij, staat de inhoud van het boek centraal. De vorm volgt, maar is zeker niet ondergeschikt. Want de vaak complexe inhoud van onze boeken kan gemakkelijker begrepen worden met een goede vormgeving. Een heldere lay-out biedt de lezer houvast, een structuur en voldoende herkenningspunten om snel en gemakkelijk door de tekst te navigeren. En zo moet ook de kافت een spiegel vormen van de inhoud: de vorm van het boek vertelt de lezer wat hij leest.”

RUDY VANSCHOONBEEK, 51 jaar
VRIJDAG

Werkt in de boekenwereld sinds 1982. Sinds 2008 bij uitgeverij Vrijdag.

“De relatie tussen vorm en inhoud van een boek is tactiel, biedt altijd opnieuw uitzicht op inhoud: omslag, achterplat, rug, afwerking, vormgeving binnenwerk,... alle oefenen invloed uit op de leeservaring, die kan beginnen bij oppervlakkige eerste waarneming en wel eens durft te eindigen bij verre-gaande symbiose tussen design en diepgaand verhaal. Elk nieuw boek kan weer anders zijn dan het voorgaande, ook al teert het op mallen & modellen, dan wel is het warm water opnieuw uitgevonden. De uitkomst is alleszins onuitputtelijk gevarieerd: dat boeit & fascineert eindeloos.”

MARC VERHAGEN, 41 jaar
LUSTER

Werkt sinds 2009 bij uitgeverij Luster als oprichter/zaakvoerder.

“De vorm moet een bepaalde sfeer scheppen die helemaal aansluit bij de inhoud van het boek. Elk boek bestaat uit vijf essentiële elementen: onderwerp, invalshoek/rode draad, tekst en/of beelden, grafische vormgeving en materiaalgebruik. De laatste twee elementen behoren tot het domein van de vormgever maar kunnen uiteraard nooit los worden gezien van de overige drie elementen. De vijf elementen samen moeten kloppen in relatie met elkaar, bijna een vanzelfsprekend geheel vormen.”

MARITA VERMEULEN, 50 jaar
DE EENHOORN

Werkt in de boekenwereld sinds 1985 en is sinds 2005 uitgever bij De Eenhoorn.

“Een vormgever is een tovenaar; hij weet tekst en beeld op een zo vanzelfsprekende en zo zinvolle manier met elkaar te verbinden, dat hij zelf nagenoeg onzichtbaar wordt.”

PETER WOUTERS, 45 jaar
OPENBAAR KUNSTBEZIT IN VLAANDEREN

Directeur van Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen sinds 2002.

“Vorm en inhoud moeten zo nauwkeurig mogelijk bij elkaar aansluiten. Je moet de inhoud voelen en de vorm kunnen lezen.”

